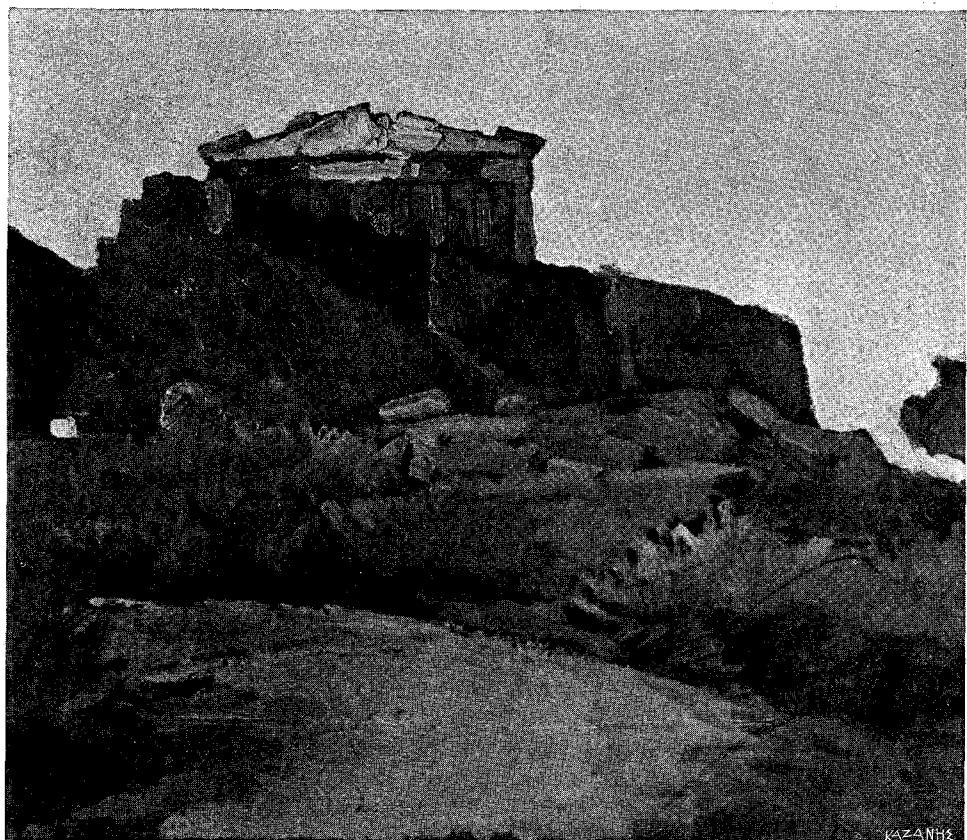

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΤΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ * ΑΘΗΝΑΙ * ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1906-
ΜΑΡΤΙΟΣ 1907 * ΤΟΜΟΣ ΙΓ'. 1906-1907

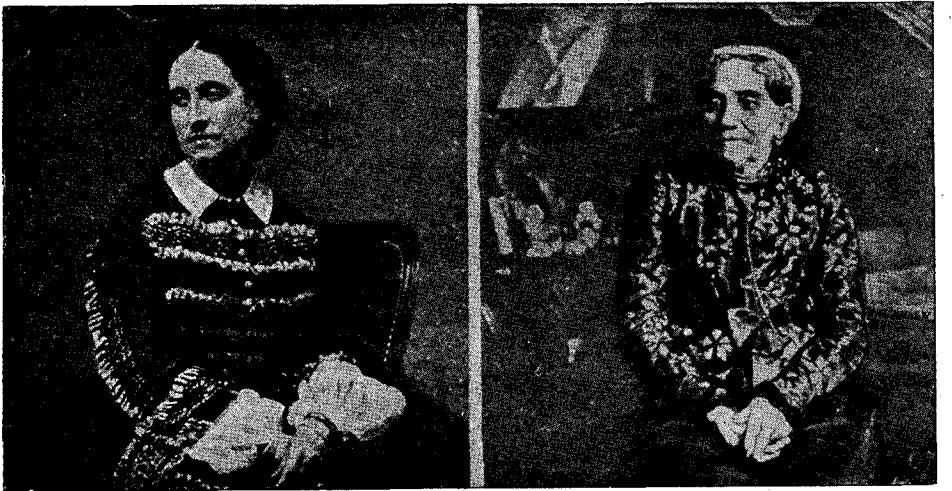

ΜΙΑ ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΥΠΟ Κ. ΠΑΡΘΕΝΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ 525252525252

1860

ΑΔΕΛΑΪΣ ΡΙΕΤΟΡΗ

1903

μεταμορφώσουν είς γυναικούλαν καὶ νὰ μοῦ δώσουν ρόλους σωματρέττας.

«Δεκατριῶν ἐτῶν ἐλάμβανα πρόσωπα δευτεραγωνιστίας. Ἡτον ἀξιοθήητον πρᾶγμα! Ἀλλὰ τι νὰ κάμῃς; εἰς ἔναν μικρὸν θίασον, ὅπος ὁ Ἰδικός μας, δὲν ἡμιοροῦσες νὰ ἐκλέγῃς... Δεκατεσσάρῳ ἐτῶν εἰσῆλθα εἰς τὸν θίασον τοῦ περιφήμου ἥθοποιον Moncalvo διὰ νὰ παῖξα «Les Jeunes premières» ἡ καλποίον ἄλλον καὶ ἐναλλαγὴν μὲ μάναλλην ἥθοποιὸν ὠρίμουν ἡλικιας.

«Ἐτοι ἔλαβα μέρος εἰς τὴν «Φραντζέσκαν ντά Ρίμινι» τοῦ Silvio Pellico, εἰς τὴν Νοβάραν. Καθὼς ἡμιονύψηλη ἔκρυπτα τὴν ὑπερβολὴν νεαρότητα μου. Ἡ ἐπιτυχία μου ἦτα τόσο μεγάλη, ποὺ ἀπὸ πολλὰ μέρη μοῦ προσεφέρθησαν σημαντικὰ δῶρα καὶ ἀπὸ δεκαπέντε χρόνων ἡμιοροῦσα νάπαιτησο καὶ τοὺς μεγάλους ρόλους τοῦ δραματολογίου μας».

Εἰς τὸ Παρίσι ὅταν πήγε, ἔπαιξε τὴν Μήδειαν τοῦ Λεγκούρε, τὴν οἵτοις Ραχήλ καὶ ἀρχάς εἰχε ἐνθουσιῶς νιοθετήσεις καὶ εἶπειτα περιφορητικῶς ἀπορρίψει.

Έλεγε παῖξει ἡ Ριστόρη ἡδη μίαν Μήδειαν τοῦ Ιταλοῦ δραματικοῦ J. B. Nicolini· ἡ τραγῳδία αὐτή εἶχεν ἀπαρέσει εἰς τὸ ιταλικὸν κοινόν. Εἶχε παῖξει ἐπίσης μίαν ἄλλην Μήδειαν ἡ οἵτοις εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν καθ' ὅλην τὴν Ιταλίαν.

«Ἡ 7η Ἀπριλίου τοῦ 1856 είναι ἡ ἡμέρα ποὺ ἡ Ριστόρη ἔπαιξε τὸ ἔργον τοῦ Λεγκούρε εἰς τὸ Παρίσι. Ἡ ἐπιτυχία ἤτον τόσο μεγάλη ποὺ ἐστάθη διὰ τὸν Λεγκούρε χριό καὶ παρηγορία καὶ θριαμβος, τὸν οἵτοις δὲν ἐλησμόνησε ἔως εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, σαράντα πάντες χρόνια ἀργότερα.

Ίδουν τί ἔγραφε εἰς τὸ Journal des Débats τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Ἰούλιος Ζανέν:

«Ἄν ἡξεύρατε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νέας ἀντῆς Μήδειας ὑστερα ἀπὸ τόσας ἄλλας! Ἄν ἡξεύρατε τὴν συγκίνησιν, τὸν οἴκτον, τὸν τρόμονς ποὺ ἡ Ριστόρη σκορπίζει εἰς τὴν τραγῳδίαν αὐτήν!... Ἄν ἡξεύρατε δὲν παραβάλλεται μὲ τὴν κόρην αὐτήν τοῦ Κάδμου λάμπουσαν κάτω ἀπὸ τὸ στεφάνι τοῦ κισσοῦ, πρὸς τὴν Ἀγαύην αὐτήν γεμάτην ἀπὸ θεόν πουν θυτεῖ, πρὸς τὴν Θηβαίαν αὐτήν Βαχχίδα πουν ἔρχεται ἀπὸ τὰ στήλαια τοῦ Κιθαιρῶνος μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα, τὸ στόμα γεμάτο κραυγῆς καὶ ἀφρόν!...»

ΦΙΛΟΘΕΑΤΡΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ο Χρηστομάτος

ΟΥΔΕΝΟΣ Ἑλληνος ἐπιστήμονος, κατὰ τὴν ἐποχὴν μας, τὸ ὄνομα ἀντίκησε συχνότερον εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς μας κύκλους, τὰς ἐφημερίδας, τὴν κουνιώνα, δοσον τοῦ Χρηστομάτου.

Εἰς τοῦτο δὲν συνέτεινε πολὺ, οὔτε ὅτι ἡ τὸ τόσον σοφὸς ἐπιστήμων, οὔτε, πολὺ διγύρωτερον, ὅτι ἡ τὸ χημικός Ἡ χημεία ἔχει, μεταξὺ τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὴν Ἑλλάδα τόσην διάδοσιν, δοσην μεταξὺ τῶν ἔνων γλωσσῶν ἡ Κινεζική.

Ἐπιστήμων κλεισμένος δώδεκα μῆνας εἰς τὸ ἔργα στήριον του, διὰ νὰ δημοσιεύῃ δύο σελίδας πρωτότυπων ἔργων, σημαντεί πορφά τοὺς πολλοὺς ἐνταῦθα, ἀνθρωπον, ὁ ὅποιος ἔχει ἴσως κάπιον τάλαντον, ἀλλ' είναι ἰδιότητος καὶ μᾶλλον ἀνωφελής.

Προτιμῷ νὰ θάψῃ—λέγουν—τὸ τάλαντόν του μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ γραφεῖον του, ἀντὶ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὸν ἔνα ἡ ἄλλον τρόπον διὰ τὸ ἐθνικὸν καλόν.

Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν πόθεν ἡ δημοτικότης τοῦ Χρηστομάτου, πρέπει νὰ τὸν ψυχολογίσωμεν βαθέως. Καὶ οὐδεμία ψυχολογία είναι δυνατή διὰ τὴν ἐρεύνης τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὸν περιστάσεων, πρὸς τὰ ὅποια ἡ ψυχή μας πάντοτε προσαρμόζεται.

ΑΛ

Ο Χρηστομάτος.

Ο Χρηστομάτος κατήγετο ἐκ Μακεδονίας. Ἡ οἰκογένειά του ἀνήκειν εἰς τοὺς Ἑλλήνας ἐκείνους προσύχοντας, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς των, ἀπετέλουν τὸ σημεῖον τῆς βιολῆς τῶν κυριαρχῶν. Διὰ τοῦτο ἐφυγαδεύθη ἐπὶ τῶν πρώτων ἀμαὶ ὡς ἐξερόσηγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις. Κατέφυγεν εἰς Βιέννην, δόπον εἶχε συγγενεῖς, συναποφέρουσα τὰ ἀνέπαφα ἐθνικά ἰδεόδη, τὰ ὅποια ἀλλύτα σφυρολατεῖ ὅ δουλεία. Εντεῦθεν ἐβλάστησαν εἰς τὴν νεανικὴν αὐτοῦ καρδίαν αἰσθήματα ἐλληνικὰ καὶ ἡ θερμὴ ἀγάπη τῆς πατρίδος, τὰ ὅποια ἡ πρὸς τὴν ἐπιστήμην μετέπειτα ἀφοσίωσί του συνέσφιξε καὶ ἔφερε πρὸς μίαν μόνην διεύθυνσιν, τὴν ἐπιστημονικήν. Η πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις

τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ὑπῆρξεν ἔκτοτε καὶ πάντοτε τὸ ἴδιαντον τοῦ βίου του.

“Εἶησε καὶ ἀνετράφη εἰς τὴν Βιέννην, εἰς τὴν πόλιν τῶν τρελλῶν χορῶν καὶ τῶν χαριτωμένων τραγουδῶν τὴν πόλιν τῶν τρυφερῶν αἰθοημάτων καὶ τῆς ἀδόλου εὐθυμιας τὴν πόλιν ἡ δοσιαίστης τὸν οἰκογένειάν του, τοὺς φίλους του, τοὺς μαθητάς του, τὰ παιδιά του, ὅπως τὸν ωνόματεν. Εἶχε πνεῦμα σπινθηροβόλον, εὐπετές καὶ χαριτολόγον, εἶχε λεπτότητα καὶ καλαισθήσιαν. Ἡ συναναστροφή του ἐθελείτητο διὰ τοῦτο ἀπὸ δολούς. Κοινωνικάτατος, γνωρισῶν καλῶς τὸν κόσμον, ὁ ὅποιος ἔχει ἴσως κάπιον τάλαντον, ἀλλ' είναι ἰδιότητος καὶ μᾶλλον ἀνωφελής.

Αἱ μακραὶ σπουδαὶ του κατόπιν εἰς τὰ γερμανικὰ πανεπιστήμια, ἔδωσαν εἰς τὸν Χρηστομάτον τὸν γνήσιον τύπον γερμανοῦ ἐπιστήμονος.

Πλησίον εἰς τὸν γίγαντα ἐκείνον, σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, τὸν μεγάλον Bunsen, παρὰ τῷ ὅποιῳ ἐμανθήτευσεν δῶς βοηθός, ἐργάζωσαν βαθέως εἰς τὴν ψυχήν του, αἱ γερμανικῆς ἀκαμπτότητος ἐκεῖνην τὸν γένουν γερμανικήν τοὺς ἐκεῖνην τὸν Ρήνου σοβιαρούς ἐπιστήμονας. Μελέτη βαθεῖα, ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσίς εἰς τὴν ἐπιστήμην. Τὰ πάντα διὰ τὴν ἐπιστήμην.

Διὰ τοῦτο ὅταν νεώτατος ὁ Χρηστομάτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εὑρέθη εἰς ἔδαφος ἔργημον καὶ ἀκαλλιέργητον ἐπιστημονικῶς, οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἐπιδρασιν τοῦ ἔνδρου περιβάλλοντος δὲν ἐμαράνθη ὁ ζῆλος του, ἀλλὰ τούναντίουν.

“Ἐχων χαράξει βαθέως εἰς τὴν ψυχήν του τὸν εὐθὺν δόρμος, δοτις θάνατον ἐφέρε πρὸς τὸν σκοπόν του, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς ἀρτίας αὐτοῦ μορφώσεως καὶ τοῦ εὐρέως πνευματός του, κατώρθωσε διὰ 4βετῶν ἐπιμόνων ἀγώνων νὰ μεταφυτεύσῃ, δοσον τοῦτο ἡτο δυνατόν, τὴν γερμανικὴν πνευματικὴν καὶ θετικὴν μεδόδον εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἡμιῶν σπουδάς νὰ διαδῶσῃ τὴν χημείαν καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τῶν δοποίων ὑπῆρξεν ὁ μεγαλείτερος ἐν Ἑλλάδι ἀπόστολος. Διὰ τῶν ἐμτνευσμένων αὐτοῦ παραδόσεων μετήγγιξε τὴν ίδιαν αὐτοῦ ἀγάπην πρὸς τὴν ἐπιστήμην εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν του. Διὰ τῆς ίδιας πανεπιστημιακής, κατόπιν πολυτῶν ἀγώνων, τοῦ Χημείου τῆς ὁδοῦ Σόλλων, ἐστέγασε τὴν χημικὴν ἐπιστήμην καὶ ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα εἰς μεγαρον ἀντάξιον, ἐν πολλοῖς τῶν ἐν Γερμανίᾳ.

Πάντα διὰ κατώρθωσεν ἡ λατρεία τῶν μαθητῶν του, ἡ πανελλήνιος φήμη του, ὁφείλεται εἰς τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσίν του, ἡτο τὸν ἐνέπνεε εἰς πάντα τὰ ἔργα την. Ητο κατάδηλος καὶ τὴν ἀνεγνωρίζαν δόλοι, οἱ μαθηταὶ του, οἱ συνάδελφοι του, οἱ κόσμος.

Η πρόοδος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ὑπῆρξεν δομόν του πόθος καὶ τὸ ἴδιαντον εἰς τὸ ὅποιον προσήδημος καὶ ἀφιέρωσε τὸν βίον του.

Τοῦ ἐπιστήμων γερμανὸς μὲ καρδίαν ἐλληνικήν.

Ἐντυχῇ, ἐθεώρει ὁ Pasteur, ἐκείνον ὅστις ἔχει ἐν ἴδιαντον καὶ αὐτὸς ἀκολουθεῖ καθ' ὅλον τὸν τὸν

“Ο Χρηστομάτος ὑπῆρξεν εὐτυχής.”

K. Δ. ΖΕΓΓΕΛΗΣ